

A TÖBBSÉG KISEBBSÉGE

A TÖBBSÉG KISEBBSÉGE

Tanulmányok a székelyföldi románság történetéről

Pro-Print Könyvkiadó,
Csíkszereda, 1999

A kiadvány megjelenését
a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
és a Pro Professione Alapítvány támogatta.

Ez a kötet a Pro-Print Könyvkiadó, a Haáz Rezső Múzeum
és a TLA Közép-Európa Intézet közös könyvkiadási programja
keretében készült.

Sorozatszerkesztő: *Bárdi Nándor*
Borítóterv: *Biró Gábor*
Lektorálta: *Imreh István, Pál-Antal Sándor*

A kutatási program vezetője, társszerkesztő:
Hermann Gusztáv Mihály

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale

**A többség kisebbsége: tanulmányok a székelyföldi
románság történetéről.** - Csíkszereda [Miercurea Ciuc]:

Pro-Print, 1999

p. 312; 20 cm.

ISBN 973-9311-44-X

94(498.4)

Előszó

Idestova nyolc évtizede annak, hogy valahányszor a magyar történetírás berkeiben felvetődik az asszimiláció kérdése, többnyire – teljesen érthető okokból – a magyarság asszimilációja kerül a vita homlokterébe. Jelen kötet szerzői megkísérelik a problémát a „túloldalról” közelíteni, megvizsgálva – a népi beolvadás jelenségén túlmenően – egy, a tömbmagyar területen felszívódott népelem, a *Székelyföldön otthonra talált románok* történetének néhány vonatkozását.

Monográfiáról szó sincs, hiszen a kötet anyagában nem szerepel Maros- és Aranyosszék, esettanulmányok egyelőre csupán Udvarhelyszék néhány településéről készültek, a munka folytatása során pedig szélesíteni kell majd a kutatás kronológiai határait. A kutatók között szándékosan nem történt egyeztetés az elvárások tekintetében, továbbá nem ismerték, legfennebb esetenként és kis mértékben, egymás munkájának részeredményeit. A következtetések egybeesése ezek után, ha nem is meglepő, mindenképp figyelemreméltó.

Hangsúlyozni kívánjuk: tanulmányaink nem vitairatok. Célunk a tényfeltárás, s ha olykor mégis helyesbítünk vagy pontosítunk, ezt azért tesszük, mert állításainkat meg kellett védenünk a nyilvánosságot látott ellentétes vélekedésekkel szemben. Ezek közül is csak a szakma kihívásaira reagáltunk, az újságírók hadd rendezzék külön számláikat.

Minden írás önmagáért beszél, így e helyen szükségtelen a tartalmi elemzés. Két dolgot azonban fontosnak tartunk kiemelni. Először, hogy a székelyföldi románok etnikumváltása nem parancsóra történt, és nem hatalmi kényszer szülte. Továbbá, az asszimiláltak esetében a falubavétel, a „statució” nagy jelentőségű esemény volt, hiszen nem csupán a Herder- és Fichte-féle nemzet-

felfogás, nyelvi hasonulás értelmében asszimilálódott a „jövevény”, hanem társadalmi létének egészében. A befogadó „community” pedig egyrészt nyitott volt, másfelől erőteljesen, ám spontán módon adaptáló, formáló hatást fejtett ki.

Itt szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy kötetünk valamennyi szerzője használta az 1614-es katonai összeírás (lustra) adatait. Voltak akik a kolozsvári levéltárban fellelhető eredetiből, mások a székelyudvarhelyi Haáz Rezső Múzeumban található gépiratos másolatból dolgoztak. A lustra azóta megjelent a Demény Lajos szerkesztette *Székely Oklevéltár Új sorozata* IV. kötetében.

Kötetünket a mielőbbi folytatás reményében bocsátjuk az Olvasó elé.

a szerkesztő